

WAAROM WE STEEDS LATER

Mensen beginnen tegenwoordig steeds later aan kinderen. Ze willen eerst studeren, carrière maken of van het leven genieten voordat ze een gezin stichten. Verstandig, vindt bijna de helft van het MAX Opinie Panel. Maar het brengt wel met zich mee dat ouders ook op latere leeftijd opa en oma worden. Hoe is dat?

De verkoper in een speelgoedwinkel die “Zo mag jij wat moois uitzoeken van je opa?” tegen uw dochter zegt. Het is de schrik van veel oudere ouders. Het overkwam ook Mieke Claessen (61) toen zij, destijds 44 jaar, haar zoon Clint (8) van school kwam halen. “Naast hem stond een vriendje te wachten. Zijn nog heel jonge moeder zei tegen hem: ‘Kijk wat leuk, Clint wordt door zijn oma opgehaald!’ Waarop ik moest zeggen dat ik de móeder van Clint was.”

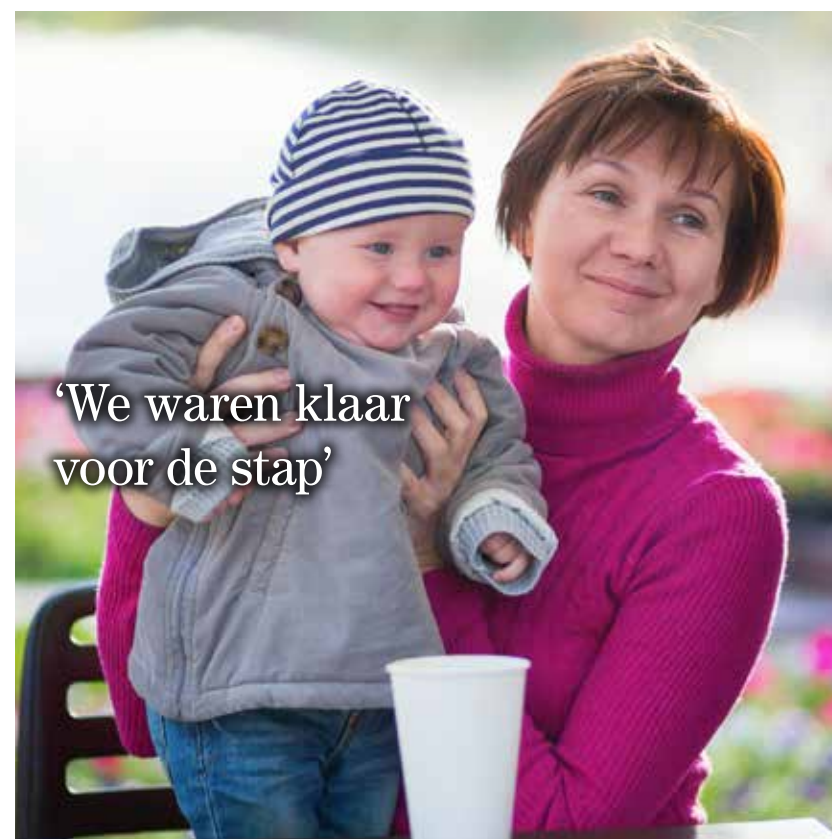
‘IK WILDE HET ANDERS DOEN’

Mieke werd op haar 36ste moeder. Een bewuste keuze, omdat zij onafhankelijk wilde zijn en graag carrière wilde maken in de bank- en verzekeringswereld. “Ik kom uit een groot gezin met tien kinderen. Leuk en aardig, maar ik wilde het anders doen. Ik werkte fulltime in de buitendienst en was de enige vrouw. In die tijd was het ongebruikelijk om voor je carrière te kiezen. Toen we 35 waren, kozen mijn man en ik ervoor om aan kinderen te beginnen. We waren eraan toe: goed gesetteld en klaar voor deze stap.” Mieke bleef na de geboorte van haar zoon fulltime werken en dat stuitte op kritiek: “Ik was een ‘ontaarde moeder’. Mijn zoon heeft er later alleen maar profijt van gehad. Hij leerde sociale vaardigheden en groeide op in een brede samenleving. Ik heb het met hem

wel eens gehad over het feit dat wij ouder waren. Hij beschouwt dat alleen maar als een voordeel omdat wij meer levenservaring hadden dan andere ouders. Bovendien hadden we de financiële ruimte om hem studies in het buitenland te laten doen.”

STEEDS LATER KINDEREN

Inmiddels is het allang niet meer vreemd om pas laat aan kinderen te beginnen. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat vrouwen steeds vaker 35 jaar of ouder zijn als ze hun eerste kind krijgen. Eén voordeel: als een oudere vader of moeder eenmaal écht opa of oma is, zullen daar vaak geen misverstanden meer over bestaan bij de speelgoedwinkel. Iemand die op zijn 35ste kinderen krijgt, zal zeventig jaar of ouder zijn als zijn eigen kinderen ook weer rond hun 35ste

‘We waren klaar voor de stap’

WAT VINDT HET MAX OPINIE PANEL?

15,5 procent vindt het niet verstandig voor de opvoeding en zorg van een kind om op latere leeftijd kinderen te krijgen. 13,2 procent denkt dat de gezondheidsrisico's te groot zijn. 14,7 procent vindt het zielig voor het kind als het oude ouders heeft. 36,5 procent is van mening dat iedereen zelf moet weten wanneer hij aan kinderen begint.

‘Ouderschap op latere leeftijd is minder stressvol’

voor nageslacht zorgen. Hoewel ouderen steeds vitaler worden, zullen na een bepaalde leeftijd onvermijdelijk lichamelijke gebreken een rol gaan spelen. Het gevolg is dat oppassen en het omgaan met de kleinkinderen fysiek zwaarder en mogelijk lastiger wordt. Oudere ouders kunnen bovendien op den duur met dubbele zorg te maken krijgen: die voor hun puberkinderen én de mantelzorg voor hun ouders die al boven de tachtig zijn.

‘ZE HIELDEN ME JEUGDIG’

Paul Blom (77) kreeg in 1982 op zijn 42ste zijn eerste zoon. Zijn zes jaar jongere vrouw is inmiddels overleden. Paul heeft twee kleinkinderen van drie en vijf jaar oud. Hij ervoer het nooit als een probleem dat hij een relatief ‘oude’ vader was. “Rond mijn veertigste zat ik in een stabielere fase van mijn leven, waardoor ik het vaderschap goed aankon. Mijn jonge kinderen hielden mij jeugdig. Datzelfde geldt nu voor mijn kleinkinderen op wie ik eens per week pas. Zij geven mij veel energie. Ik leer elke keer weer iets van ze bij. Wel merk ik dat ik ouder ben. Ik ben niet zo goed ter been en kan ze soms amper bijhouden. Na zo'n dag ben ik echt wel gesloopt, maar ik vind het geweldig om te doen.” Ook Mieke vindt dat een nadeel van later moeder worden. “Nadat ik twee burn-outs kreeg, ben ik aan het kwakkelen met mijn

gezondheid. Daardoor ben ik wat minder dynamisch en actief dan ik zou willen zijn.”

Jesper Rözer, socioloog aan de Universiteit van Amsterdam, deed onderzoek naar oudere ouders en concludeerde dat daaraan meerdere voordelen zitten. “Zij leiden vaak een rijker sociaal leven en hebben meer contact met burens en vrienden. Dat komt doordat zij vaak in een stabielere, kindvriendelijke omgeving wonen. Ze hebben burens met kinderen in dezelfde leeftijd, wat het contact makkelijker maakt.” Het ouderschap op latere leeftijd wordt volgens Rözer ook als minder stressvol ervaren, omdat de relatie vaak stabiel is, de ouders meer levenservaring hebben en de carrières al enigszins op orde zijn.

OOK NADELEN

Dat neemt niet weg dat er ook nadelen zijn. Rözer: “Het ouderschap is fysiek zwaarder. Zeker als je als grootouders nog jonge kleinkinderen hebt.” Toch zal dat in de toekomst steeds vaker voorkomen. De huidige samenleving is erop ingericht dat mensen later kinderen krijgen. Zo'n dertig jaar geleden was het normaal om rond je 25ste kinderen te krijgen. Vrouwen bleven vaker thuis als zij getrouwd waren en kinderen kregen, terwijl zij tegenwoordig eerst zelf carrière willen maken.

AANTAL OUDERE OUDERS

In 2015 werden per duizend 35- tot 40-jarige vrouwen 68 kinderen geboren, in 2000 waren dat er 57. Bij 16 procent van de 170.500 baby's die in 2015 geboren werden, was de vader veertig jaar of ouder. Twintig jaar geleden gold dat nog voor 10 procent. Een klein deel van die vaders is boven de vijftig. Vorig jaar hadden 2.500 baby's een vader van vijftig jaar of ouder.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Bijna de helft van het MAX Opinie Panel vindt het verstandig dat mensen eerst willen studeren en carrière maken voordat ze kinderen krijgen. 21 procent had gewild dat zij dat vroeger zelf hadden kunnen doen. 22 procent vindt het egoïstisch. Yvonne Mangels (69) weet uit eigen ervaring dat een oudere moeder ook nadelen kan hebben. 'Mijn moeder was 47 jaar toen ik geboren werd. Zij had er niet meer op gerekend dat ze nog zwanger zou kunnen worden.'

'Ik heb nooit opa's en oma's gehad om me te verwennen'

VREEMDE JEUGD

Yvonne heeft daardoor naar eigen zeggen een vreemde jeugd gehad. "Doordat mijn ouders al zo oud waren, heb ik nooit opa's en oma's gehad die mij konden verwennen. Dat vond ik jammer. Drie waren al dood toen ik geboren werd. Ik heb ze erg gemist. Daarbij zag mijn vader het destijds niet zitten om nog een klein kind groot te brengen. Van mijn vijfde tot aan mijn zestiende heb ik daarom op een kostschool gezeten. Dat heeft veel invloed op de rest van mijn leven gehad. Mijn broer was 22 jaar ouder. Hij werkte overwegend in het buitenland, waardoor ik hem nooit goed heb gekend."

Een ander nadeel was dat Yvonne amper dertig jaar was toen zij voor haar inmiddels al oude, hulpbehoevende ouders moest gaan zorgen. "Ze waren toen al in de tachtig. Als ze ziek, zwak of misselijk waren, stond ik voor ze klaar. Die verzorging liep, naast mijn fulltime baan, als een rode draad door mijn leven. Ik heb dat nooit met tegenzin gedaan, maar achteraf vraag ik me weleens

af of het wel verstandig was om er zo veel tijd in te steken. Mede daardoor kwam het er nauwelijks van om een eigen leven op te bouwen en kinderen te krijgen. Halverwege de dertig moeder worden vind ik prima, maar na je veertigste zou ik het daarom afraden om nog aan kinderen te beginnen." ■

ONDERZOEK: OUDER IS BETER

Uit Brits onderzoek blijkt dat kinderen van vrouwen in de veertig lichamelijk en emotioneel gezonder zijn dan die van moeders in de twintig. Oudere moeders zijn weliswaar sneller vermoeid, maar hun kinderen hebben 22 procent minder kans om zichzelf per ongeluk te verwonden en bijna een derde minder kans om in het ziekenhuis te worden opgenomen voor ze drie jaar oud zijn. De kinderen van oudere vrouwen doen het ook in sociaal-emotioneel opzicht beter. De kans op een conflict tussen ouder en kind neemt af naarmate de leeftijd van de moeder stijgt. En qua taalontwikkeling zijn 3- en 4-jarige kinderen van 40-plus moeders ook verder dan die van jongere moeders.

Maar er zijn óók nadelen, zegt ons MAX-panel

- Dubbele zorg: voor de jonge kinderen en voor de oude ouders die al 80+ zijn.
- Moeilijker aansluiting vinden met andere ouders.
- De overgang en een jong kind opvoeden is voor sommige vrouwen geen ideale combinatie.
- Oudere vrienden die zelf al opa en oma zijn.
- Kind moet zijn ouders waarschijnlijk al op jongere leeftijd (in de veertig) verliezen.

